

"Teatre del Sol", arribar i vèncer

per Josep Torrella i Pineda

L'actriu Teresa Cunillè ha lliurat el Premi a Francesc Garriga, president del "Teatre del Sol".

En la seva primera convocatòria, els premis d'aquesta Fundació destinats a l'àmbit local han recaigut tots tres en ens col·lectius. És una coincidència que no s'ha de veure com a partit pres dels qui van decidir l'atorgació dels trofeus. A part que no es pot ni tan sols pensar-hi, en partits presos, ja que la cosa s'havia de resoldre sobre propostes rebudes. I de les tres entitats guanyadores, una, Càmera Club, és força veterana, mentre que una altra, Amics de l'Òpera, no pot presumir d'antiguitat, però comparada amb la tercera, Teatre del Sol, ja ha de ser considerada si més no com a adulta. Observi's com destaca, doncs, entre els tres col·lectius, la tendríssima juvenesa de Teatre del Sol, autèntica poncella totjust desclosa en qui ha recaigut el premi dintre l'apartat de "Lletres"; denominació molt lacònica però prou àmplia en el seu abast, que no es limita pas a les manifestacions literàries estrictes.

Aquesta particularitat, la de rebre un premi sense poder exhibir un historial, no té, però, res d'estrany en unes distincions que valoren la tasca desenvolupada durant l'any acabat de transcórrer. Teatre del Sol va néixer en el mateix any 1988 que servia de base per a l'adjudicació, però el seu part va ser prou esplèndid i prou significatiu -gairebé diríem prou fascinant- per fer-se mereixedor del premi. En la naixença de Teatre del Sol hi han concorregut dos factors d'una gran rellevància cada un d'ells. Un és el fet d'haver creat físicament un espai escènic nou. En la història teatral

sabadellenca aquest fenomen s'ha produït un munt de vegades. Va des de l'habilitació de locals diversos i cases grans concebudes com habitacle -mitjançant adaptacions dutes a terme amb més o menys precarietat- fins a l'aixecament d'edificis exprofessos, com el Principal, l'Euterpe o, més modernament, La Faràndula. Però La Faràndula és un cas tan especial i tan extraordinari que no el podem prendre com a punt de referència en cap sentit. Deixant-lo de banda, s'ha de reconèixer que el Teatre del Sol respon a unes intencions i a uns criteris que no són comparables a res del que s'hagués fet abans. Com a local escènic difereix igualment dels que habilitaven els nostres vells grups amateurs, a vegades amb pretensions imitatives dels teatres de debò -com poden ser l'Ateneu, el Ciervo o els Gelats-, que dels grans coliseus pensats amb fins especulatiu i destinats a tota mena d'espectacles. És una nova concepció la que ha donat vida i cos al Teatre del Sol; la de les sales petites -a les quals també s'ha abocat el negoci de l'exhibició cinematogràfica- però dotades de totes les possibilitats tecnològiques.

A banda de les exigències infraestructurals amb què va ser projectat i realitzat el Teatre del Sol i l'aportació que significa per a la ciutat, el premi valorà també les premisses que el col·lectiu es marcava en el terreny artístic. Aquest és el segon dels factors que hem apuntat com a concurrents en la naixença de Teatre del Sol. Es tracta també de criteris exigents, però d'un altre

tipus d'exigències, en les quals els sabadellencs van posar confiança de nou en nou perquè no representaven cap incògnita; ja les coneixien a través del llarg i rigorós historial de "Palestra", d'on procedien la major part dels elements que projectaren Teatre del Sol i que en servaren religiosament la flama. Tant és així que ve a ser la pròpia Palestra -el seu esperit reencarnat i dotada de llar pròpia, que és allò que abans li faltava. És l'element humà i intel·lectual de Palestra movent-se en un receptacle de plata cisellat expressament per a ella.

El primer muntatge amb què s'obrí el nou espai escènic no va pas decebre ningú. "Enric IV", de Pirandello, un dels creadors del teatre contemporani, va ser un joell escènic digne d'aquell estoig. QUADERN se'n va ocupar en el número de Nadal, juntament amb la inauguració del teatre. A continuació, Teatre del Sol va acollir un grup foraster, amb prestigi ben guanyat arreu: el que dugué a Sabadell el seu muntatge de "Tafalitats", del qual també s'ha ocupat QUADERN en el número de febrer d'enguany. I dintre del 1989 -i, per tant, fora del punt de mira del premi- l'elenc propi de la casa ha posat en escena, amb un altre reguitzell de representacions, "Una lluna per a un bord", d'Eugene O'Neill; obra amb la qual ha consolidat el seu encert i el seu segell de professionalitat que se li pot adjudicar com a "valor afegit".

"Una lluna per a un bord", amb un mínim suport argumental, un escenari únic i inamovible, i tres personatges bàsics, ofereix el xocant contrast de l'aspror realista a què ens té acostumats bona part del teatre nordamericà, il·luminat en una nit màgica per la claror d'una lluna -quart i incorpori personatge de l'obra- que treu a la superfície el substracte humà que aquells tres sers, entestats en una aparença externa estripada, s'esforcen a mantenir ocult, enganyant els qui es mouen entorn seu i enganyant-se ells mateixos. Un joc subtil, que requereix una mà directriu i unes interpretacions també subtils, molt ben aconseguides per l'equip de Teatre del Sol.

"Una lluna per a un bord", repeteixo, no entrava en la valoració del fenomen "Teatre del Sol" de cara al premi, però confirma una continuïtat de línia selectiva i exigent. Aquella continuïtat i aquella exigència que tots esperàvem.